

Synnøve Nersveen, 26.11.2025

Etter mange års erfaring som psykiatrisk sykepleier i ulike tjenester, mener jeg loven som gir lærere anledning til å ta tak i elever er i beste fall utilstrekkelig. Selvfølgelig ser det fint og praktisk ut når det handler om mulighet for fysisk å skille to elever som sloss der elvene har og kan ta makt over dem, men virkeligheten blant kriminelle og voldelige ser annerledes ut. Det gjelder få elever, men de fins. Forleden (høst 2025) leser vi også at PST viser til at en del elever har en fascinasjon for vold, som de uttrykker det. Det må til en ny yrkesgruppe; skolevektere. Utdannet til å jobbe i skolen. Noe politi-kompeantse, noe vekterkompetanse, men ikke være de samme som sosionomene og barnevernspedagogene. Ha evnen til å snakke beroligende slik vi ser hos fengselsbetjenter og tollere, men med evnen og retten til raskt å legge folk i bakken når det er behov for det. Altså den spesielle kunnskapen som skal til for å vite når slik inngripen er riktig og nødvendig. Og massevis med god kompetanse på barn, barns utvikling, å møte mennesker med spesielle utfordringer. Noen vil sikkert mene barn ikke skal leges i bakken, men det kan være nødvendig, også for barnets egen del. Dette vil trenge høy kompetanse, spesialutdannede, og spesielt egnede mennesker til akkurat dette fagfeltet som en del av laget rundt eleven, som det heter. Profesjonen vil måtte utvikles da den ikke fins i dag. Og det må være nok folk, som ved en sikkerhetsavdeling i psykisk helsevern. Her kan det ikke satses på "å få nok hender". Takk for muligheten til innspill.

Mht til betydningen av skolevektere til forskjell fra å ta i bruk vektere utdannet for å betjene voksne, eller politi, som vi både har for få av og som hører direkte til det kriminelle arbeidet: Det er viktig å tenke over at skole og sfo ikke bare er lærings- og aktivitetssteder. De som har sine dager der, er fra de som trenger sikkerhetstiltak tilsvarende det voksne får i sikkerhetsavdeling i psykisk helsevern og fengsel til de som hadde trengt barnehagen. Jeg håper dette forstås som fakta, ikke som devaluering av elever. Slik er det ikke ment. Tvert imot.

Jeg jobbet selv som psykiatrisk sykepleier i skolehelsetjeneste og ungdomshelsestasjon i en kommune noen år (2001-2008). Da tjenesten ble underlagt SLT, samordning av lokale, kriminalitetsforebyggende tiltak, var det en grunn for å slutte for meg.

Kriminalitetsforebygging som del av helse er naturlig. Helse som del av kriminalitetsforebygging ble feil for meg. Slik er det også med skole. Det bør fortsatt være en egen enhet med barn- og skole-/læringsfokus, ikke en kriminalitetsinstitusjon - selv om det viser seg at det trengs vektere. Derfor trengs en godt utviklet utdanning som fremmer en trygghetsskapende situasjon i skolen uten å bidra til sosial nedoverspiral for elevene.